

6-07-2015

Zicht en Gehoor

een onderzoek van seniorenorganisatie ANBO en Specsavers

Over dit onderzoek

Dit onderzoek over zicht en gehoor is uitgevoerd door seniorenorganisatie ANBO. Het betreft een online onderzoek in samenwerking met Specsavers, dat is uitgevoerd van 17 juni tot en met 1 juli 2015.

Via de ANBO Nieuwsbrief zijn circa 70.000 leden en niet-leden uitgenodigd; het onderzoek is door 9.012 respondenten ingevuld (een responsie van 13%).

Opvallende resultaten

Zicht

- 45% van de deelnemende senioren heeft langer dan een jaar geleden de ogen op laten meten. Voor één op de tien (10%) is dit langer dan 3 jaar geleden.
- Toch denkt maar liefst één op de drie (33%) van de ondervraagde senioren dat het zicht niet optimaal meer functioneert.
 - Het verminderde zicht levert moeite op zaken op afstand scherp te kunnen zien en levert problemen op om teksten te lezen. Zowel het lezen van boeken, ondertiteling op TV en teksten op de computer wordt als probleem ervaren.
- De belangrijkste oorzaak dat senioren met slecht zicht zich tóch niet aan extra oogonderzoek onderwerpen, is dat men zich niet voldoende belemmert voelt (23% van de slechtziende senioren geeft dat aan). Het verschil tussen redelijk zien en slechter zien is te minimaal, zegt deze groep.
 - In mindere mate is financiering een factor. Eén op de tien (12%) geeft aan zelf te weinig geld te hebben voor een bril of lezen, en een vergelijkbaar aantal (11%) vindt dat de zorgverzekering te weinig vergoed.
- Eén op de vier (25%) van de onderzochte senioren zegt pas van plan te zijn naar de opticien te gaan als ze vinden dat hun zicht niet optimaal meer is.

Beperkingen zicht

- Vijftien procent van de slechtziende senioren zegt dat door het verminderde zicht soms gevaarlijke situaties ontstaan.
 - Van de 369 senioren die zeggen soms in gevaarlijke situaties terecht te komen door het verminderde zicht, is het voor 14% desalniettemin langer dan twee jaar geleden dat ze de ogen hebben laten controleren. 84% van deze groep is wel binnen de afgelopen twee jaar op controle geweest. (*zie extra tabel aan het eind van deze rapportage)
- Twee op de tien (19%) van de slechtziende senioren ervaart hun verminderde zicht als een sociale beperking.

Gehoor

- 42% van de deelnemende senioren heeft langer dan een jaar geleden het gehoor laten testen. Eén op de vijf (18%) is dit langer dan 3 jaar geleden.

- Eén op de drie onderzochte senioren (36%) denkt dat hun gehoor op dit moment niet optimaal functioneert.
 - De helft van de deelnemers met een verslechterend gehoor merkt dit omdat ze in gesprekken regelmatig om herhaling vragen (53%). Velen moeten ook de tv en radio steeds harder zetten (42%).
- De belangrijkste oorzaak dat senioren met slecht gehoor zich tóch niet aan (aanvullend) gehooronderzoek onderwerpen, is dat men zich niet voldoende belemmert voelt (36% van de slechthorende senioren geeft dat aan). Het verschil tussen redelijk en slechter horen is te minimaal, zegt deze groep.
 - 14% geeft als reden aan dat het aan financiële middelen ontbreekt om een gehoor toestel te kopen. Eén op de tien (10%) heeft zich niet nader later onderzoeken omdat de verzekering volgen hen te weinig vergoed.

Beperkingen gehoor

- Eén op de vijf (18%) van de slechthorende senioren zegt dat door het verminderde gehoor soms gevaarlijke situaties ontstaan.
 - Van de 725 senioren die zeggen soms in gevaarlijke situaties terecht te komen door het verminderde gehoor, is het voor 22% desalniettemin langer dan twee jaar geleden dat ze het gehoor hebben laten testen. 73% van deze groep is wel binnen de afgelopen twee jaar op gehoortest geweest. (zie extra tabel aan het eind van deze rapportage)
- De helft (53%) van de senioren met gehoorproblemen ervaart het verminderde gehoor als een sociale beperking. Eén op de vijf (20%) geeft aan dat het verminderde gehoor tot meer eenzaamheid leidt.

Over de samenstelling van de respondenten

Hoewel voor dit onderzoek geen representatieve steekproef uit de Nederlandse populatie is getrokken, geven de resultaten een duidelijke indicatie van de werkelijke situatie onder senioren van met name 60 jaar of ouder.

Leeftijd

43% van de respondenten geven aan tussen de 61 en de 70 jaar oud te zijn.

40% van de respondenten tussen de 71 tot 80 jaar, gezamenlijk dus goed voor 83% van de respondentensamenstelling. Slechts 0,1% van de respondenten geeft aan jonger dan 50 jaar te zijn. Deze leeftijdverdeling is uitstekend omdat dit onderzoek zich op senioren richt; die doelgroep is in het onderzoek goed vertegenwoordigd.

Spreiding over het land

De meeste respondenten wonen in Zuid-Holland (22%), gevolgd door Noord-Holland (18%), Gelderland (13%), Noord-Brabant (10%), Utrecht (9%), Friesland (5%), Groningen (4%), Overijssel (4%), Limburg (4%), Zeeland (3%), Drenthe (3%) en Flevoland (3%).

Deze verdeling komt voor onderzoeksdoeleinden redelijk overeen met de bevolkingsverdeling in Nederland.

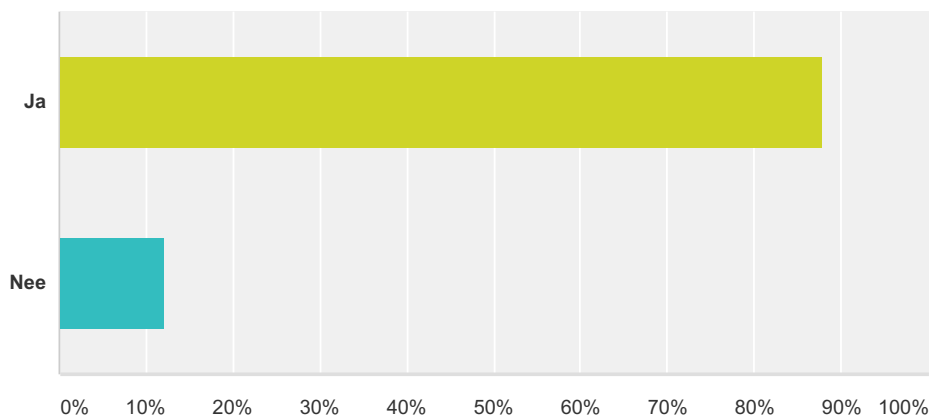
Geslacht

Met 55% man en 45% vrouw, ligt de respondentenverdeling wat af van de werkelijke situatie. Volgens het Nationaal Kompas: van alle 65-plussers was op 1 januari 2012 1,2 miljoen man (44%) en 1,5 miljoen vrouw (56%). Onder de 80-plussers was zelfs 65% vrouw. De oudere bevolking is dus ongelijkmatig samengesteld naar geslacht: hoe hoger de leeftijd, hoe kleiner het aandeel mannen in de bevolking. Opiniepeilers hebben echter meestal met veel scheve verdelingen te maken, omdat doorgaans meer mannen meedoen dan vrouwen. Echter zijn er

geen redenen aan te nemen dat geslacht een significante factor speelt bij de problematiek rond zicht en gehoor.

Q1 Draagt u een bril en/of contactlenzen?

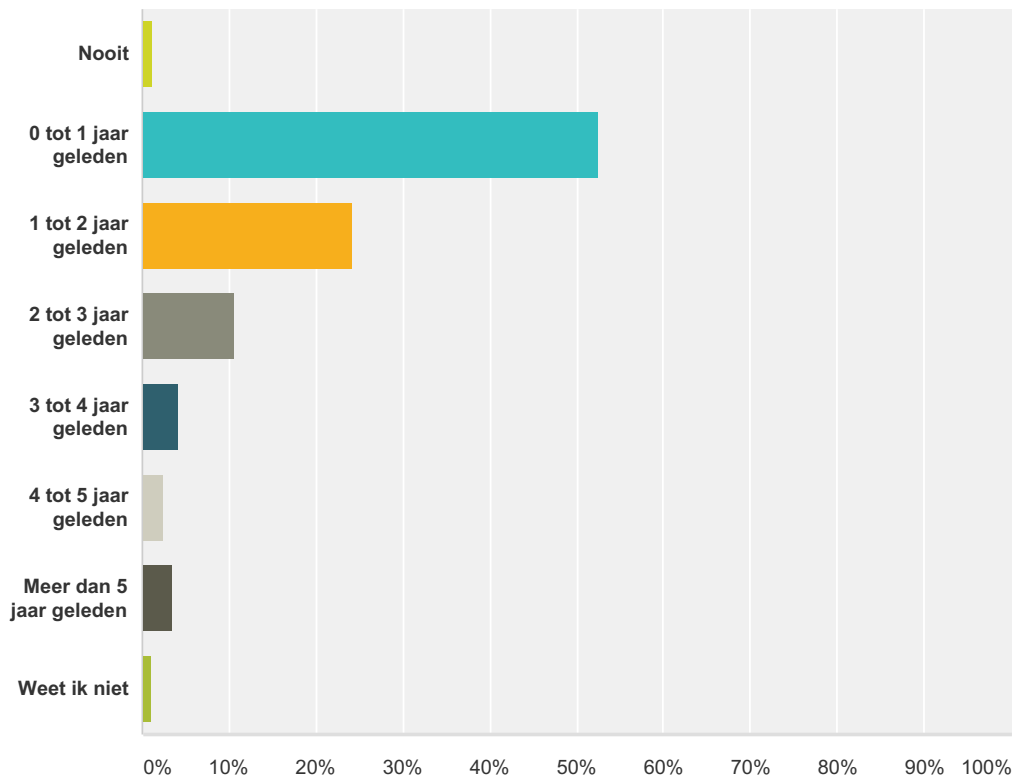
Beantwoord: 9.012 Overgeslagen: -1

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja	87,82% 7.914
Nee	12,18% 1.098
Totaal	9.012

Q2 Wanneer heeft u voor de laatste keer uw ogen laten opmeten?

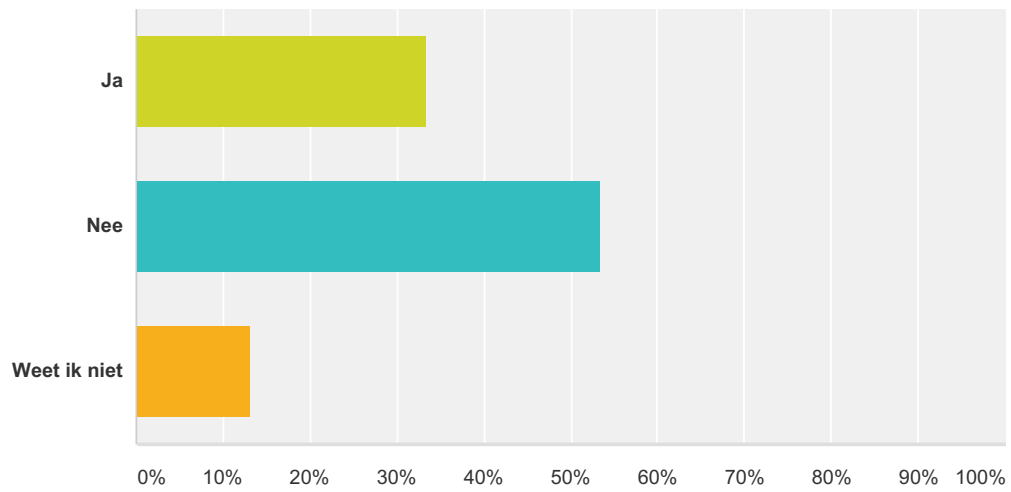
Beantwoord: 9.012 Overgeslagen: -1

Antwoordkeuzen	Reacties
Nooit	1,23% 111
0 tot 1 jaar geleden	52,66% 4.746
1 tot 2 jaar geleden	24,13% 2.175
2 tot 3 jaar geleden	10,69% 963
3 tot 4 jaar geleden	4,11% 370
4 tot 5 jaar geleden	2,47% 223
Meer dan 5 jaar geleden	3,60% 324
Weet ik niet	1,11% 100
Totaal	9.012

Q3 Denkt u dat uw zicht momenteel niet optimaal is?

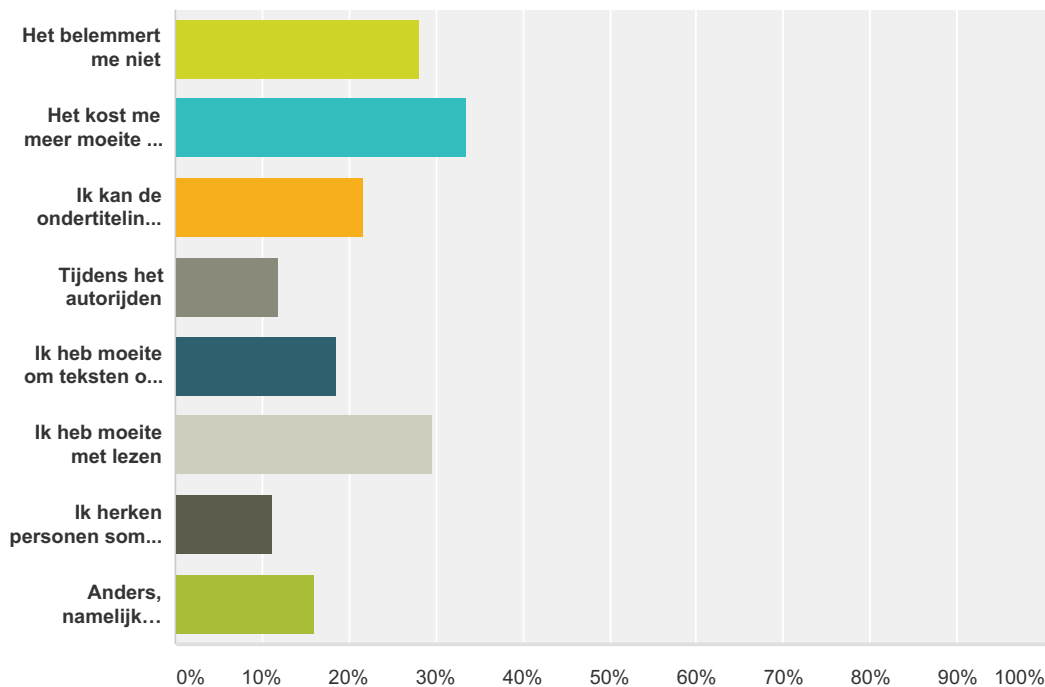
Beantwoord: 9.012 Overgeslagen: -1

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja	33,46% 3.015
Nee	53,45% 4.817
Weet ik niet	13,09% 1.180
Totaal	9.012

Q4 Geef aan of uw verminderde zicht u belemmert in bepaalde situaties. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

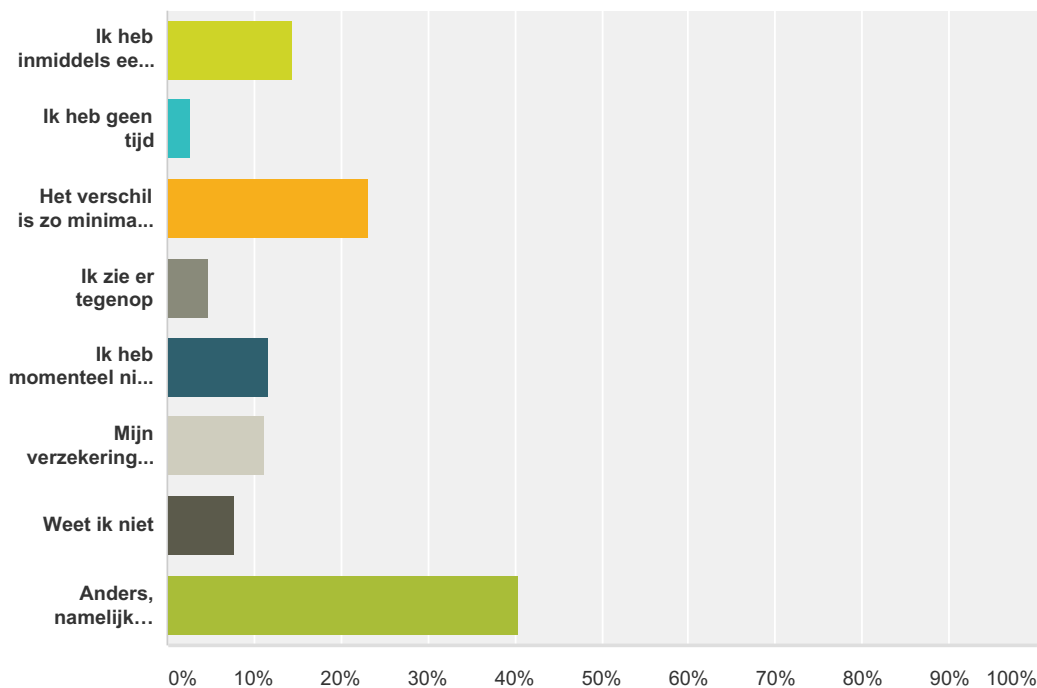
Beantwoord: 2.722 Overgeslagen: 6.289

Antwoordkeuzen	Reacties
Het belemmert me niet	28,21% 768
Het kost me meer moeite om op afstand dingen scherp te zien	33,61% 915
Ik kan de ondertiteling op de tv moeilijker lezen	21,68% 590
Tijdens het autorijden	11,90% 324
Ik heb moeite om teksten op mijn computer te lezen	18,66% 508
Ik heb moeite met lezen	29,72% 809
Ik herken personen soms slecht	11,32% 308
Anders, namelijk...	16,05% 437
Totale aantal respondenten: 2.722	

Q5 U gaf zojuist aan dat u denkt dat uw zicht momenteel niet optimaal is. Waarom heeft u nog geen (extra) oogonderzoek laten doen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

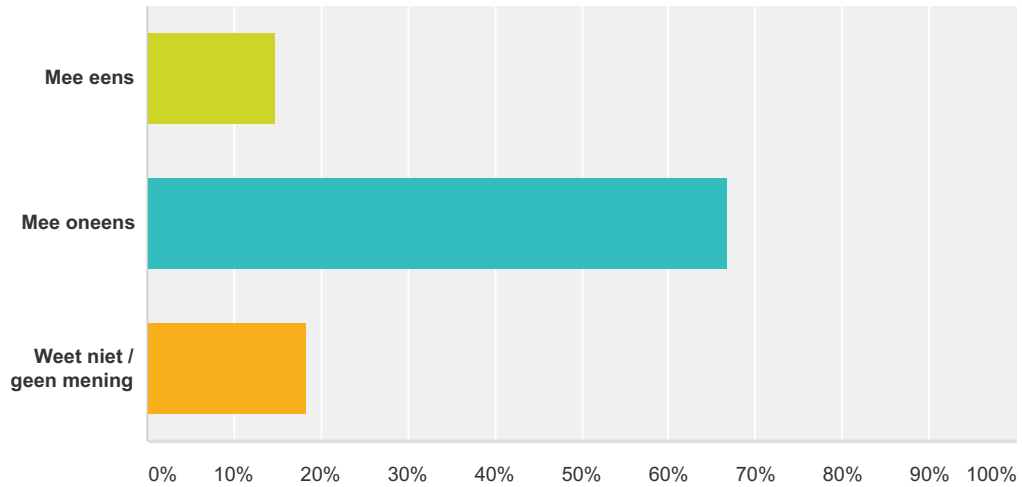
Beantwoord: 2.722 Overgeslagen: 6.289

Antwoordkeuzen	Reacties
Ik heb inmiddels een afspraak bij een opticien gepland staan	14,33% 390
Ik heb geen tijd	2,76% 75
Het verschil is zo minimaal, het belemmert me niet	23,11% 629
Ik zie er tegenop	4,85% 132
Ik heb momenteel niet genoeg financiële middelen om een bril of lenzen te kopen	11,61% 316
Mijn verzekering vergoedt te weinig	11,28% 307
Weet ik niet	7,68% 209
Anders, namelijk...	40,56% 1.104
Totale aantal respondenten: 2.722	

Q6 Geef aan of u het met de volgende stellingen eens of oneens bent: “Door mijn verminderde zicht ontstaan soms gevaarlijke situaties.”

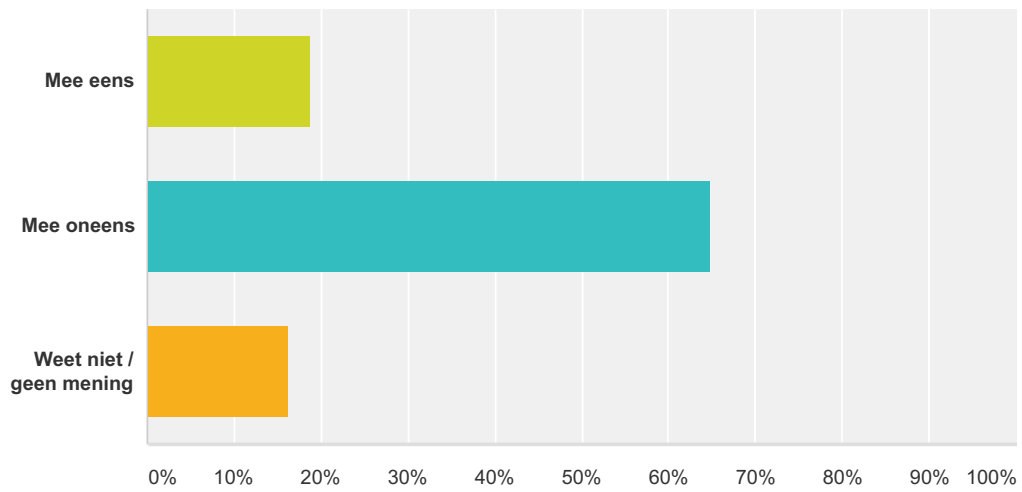
Beantwoord: 2.488 Overgeslagen: 6.523

Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	14,83% 369
Mee oneens	66,76% 1.661
Weet niet / geen mening	18,41% 458
Totaal	2.488

Q7 “Ik ervaar mijn verminderde zicht ook als een sociale beperking.”

Beantwoord: 2.488 Overgeslagen: 6.523

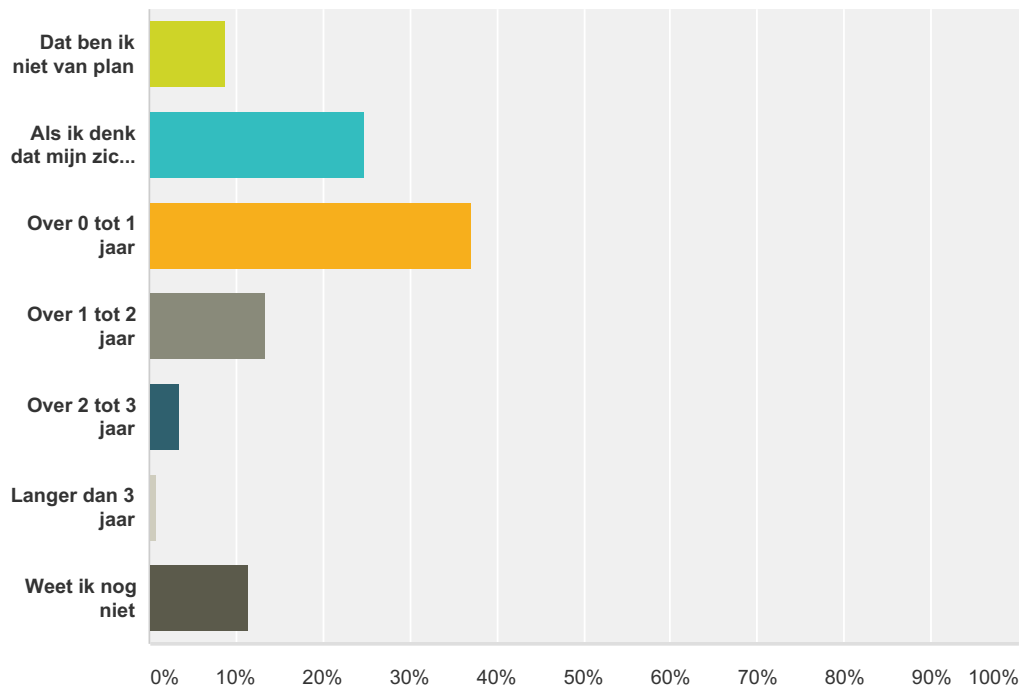
Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	18,85% 469
Mee oneens	64,91% 1.615
Weet niet / geen mening	16,24% 404
Totaal	2.488

Q8 Licht uw antwoorden toe. Waarom ervaart u uw slechte zicht ook als sociale beperking en in welke situaties waren gevaarlijk vanwege uw slechte zicht? Als ANBO contact met u mag opnemen hierover, laat dan ook uw NAAM en TELEFOONNUMMER achter. Als u liever geen antwoord geeft kunt u de vraag open laten.

Beantwoord: 564 Overgeslagen: 8.447

Q9 Wanneer bent u (weer) van plan naar de opticien te gaan voor een oogonderzoek?

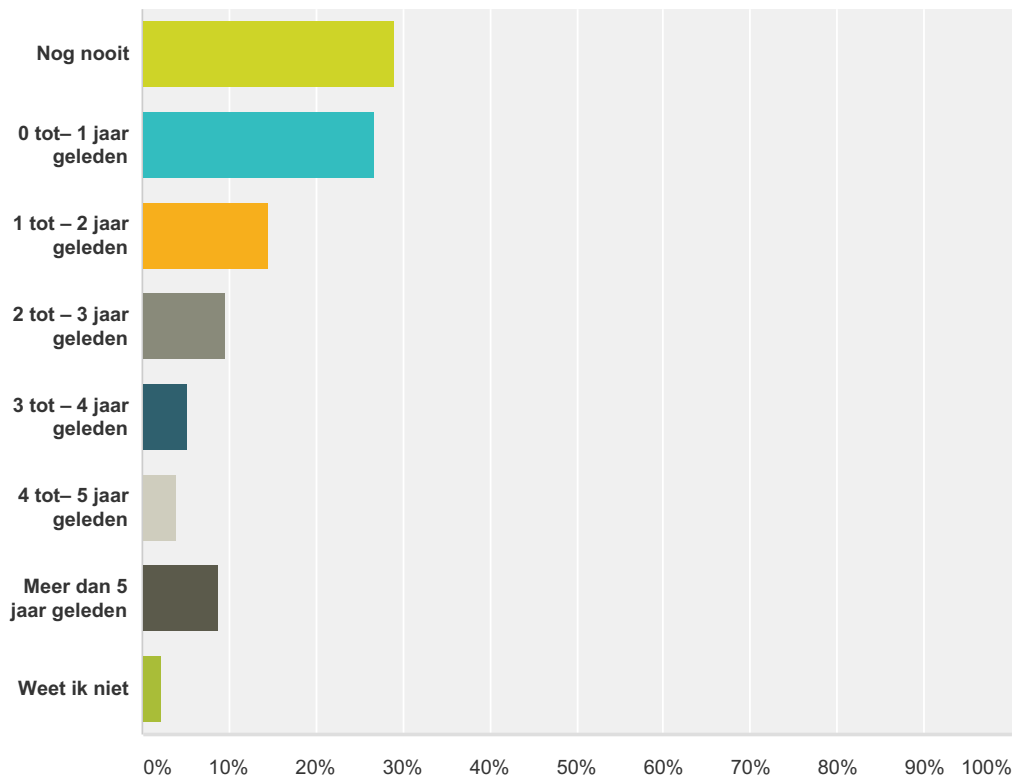
Beantwoord: 8.378 Overgeslagen: 633

Antwoordkeuzen	Reacties
Dat ben ik niet van plan	8,69% 728
Als ik denk dat mijn zicht niet optimaal meer is	24,87% 2.084
Over 0 tot 1 jaar	37,22% 3.118
Over 1 tot 2 jaar	13,33% 1.117
Over 2 tot 3 jaar	3,64% 305
Langer dan 3 jaar	0,80% 67
Weet ik nog niet	11,45% 959
Totaal	8.378

Q10 Wanneer heeft u voor de laatste keer uw gehoor laten testen?

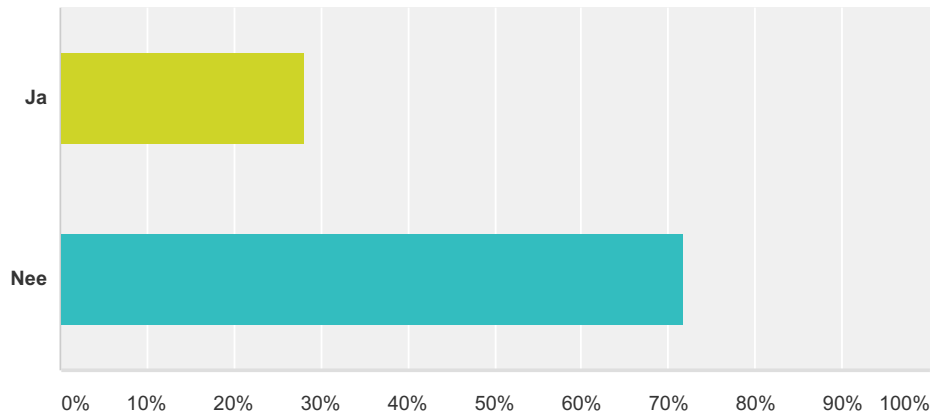
Beantwoord: 8.321 Overgeslagen: 690

Antwoordkeuzen	Reacties	
Nog nooit	29,01%	2.414
0 tot- 1 jaar geleden	26,64%	2.217
1 tot - 2 jaar geleden	14,54%	1.210
2 tot - 3 jaar geleden	9,54%	794
3 tot - 4 jaar geleden	5,19%	432
4 tot- 5 jaar geleden	3,97%	330
Meer dan 5 jaar geleden	8,82%	734
Weet ik niet	2,28%	190
Totaal		8.321

Q11 Heeft u een hoortoestel?

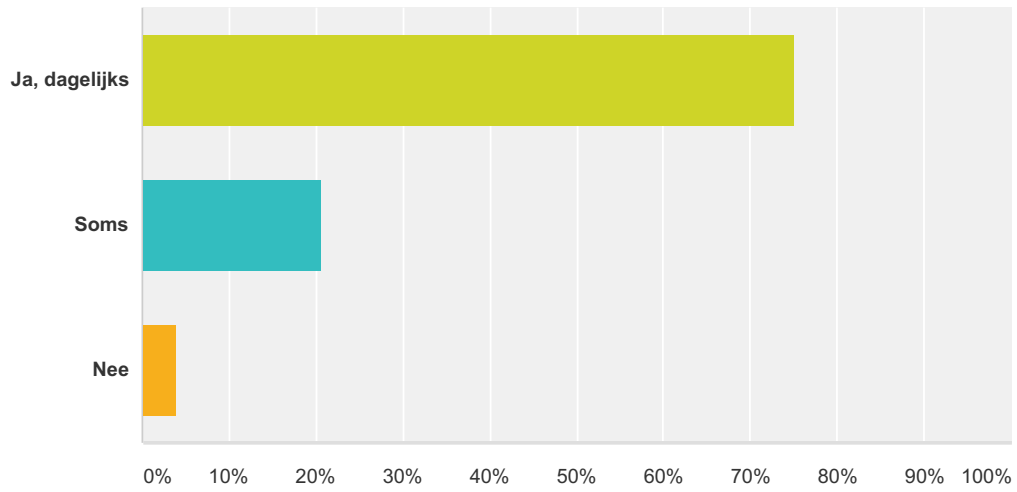
Beantwoord: 8.321 Overgeslagen: 690

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja	28,22% 2.348
Nee	71,78% 5.973
Totaal	8.321

Q12 Draagt u uw hoortoestel?

Beantwoord: 2.337 Overgeslagen: 6.674

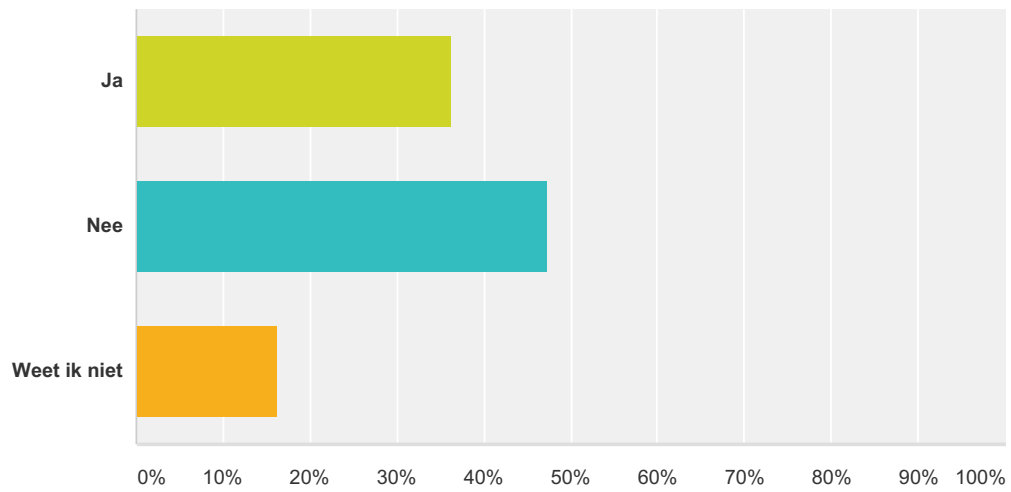
Antwoordkeuzen	Reacties
Ja, dagelijks	75,18% 1.757
Soms	20,75% 485
Nee	4,07% 95
Totaal	2.337

Q13 Licht uw antwoord toe: waarom draagt u niet (altijd) uw hoortoestel? In welke situaties zou u wel of juist geen hoortoestel dragen en waarom? Als u liever geen antwoord geeft, kunt u de vraag open laten. (open vraag) Als ANBO contact met u mag opnemen hierover, laat dan ook uw NAAM en TELEFOONNUMMER achter. Als u liever geen antwoord geeft kunt u de vraag open laten.

Beantwoord: 778 Overgeslagen: 8.233

Q14 Denkt u dat uw gehoor momenteel niet optimaal is?

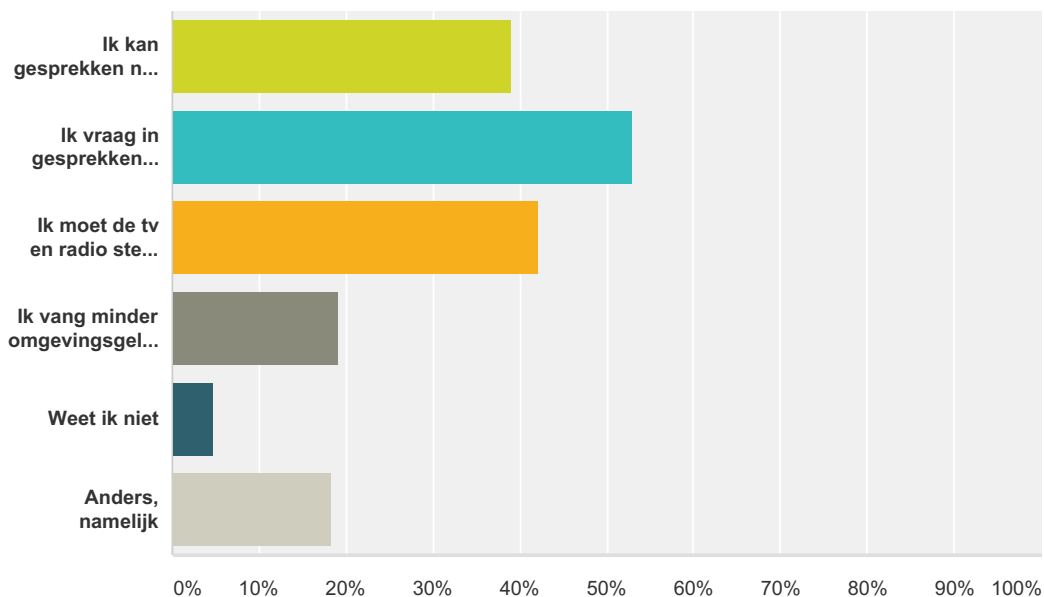
Beantwoord: 6.528 Overgeslagen: 2.483

Antwoordkeuzen	Reacties	
Ja	36,24%	2.366
Nee	47,47%	3.099
Weet ik niet	16,28%	1.063
Totaal		6.528

Q15 In de vorige vraag gaf u aan dat uw gehoor momenteel niet optimaal is.Hoe merkt u dit? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

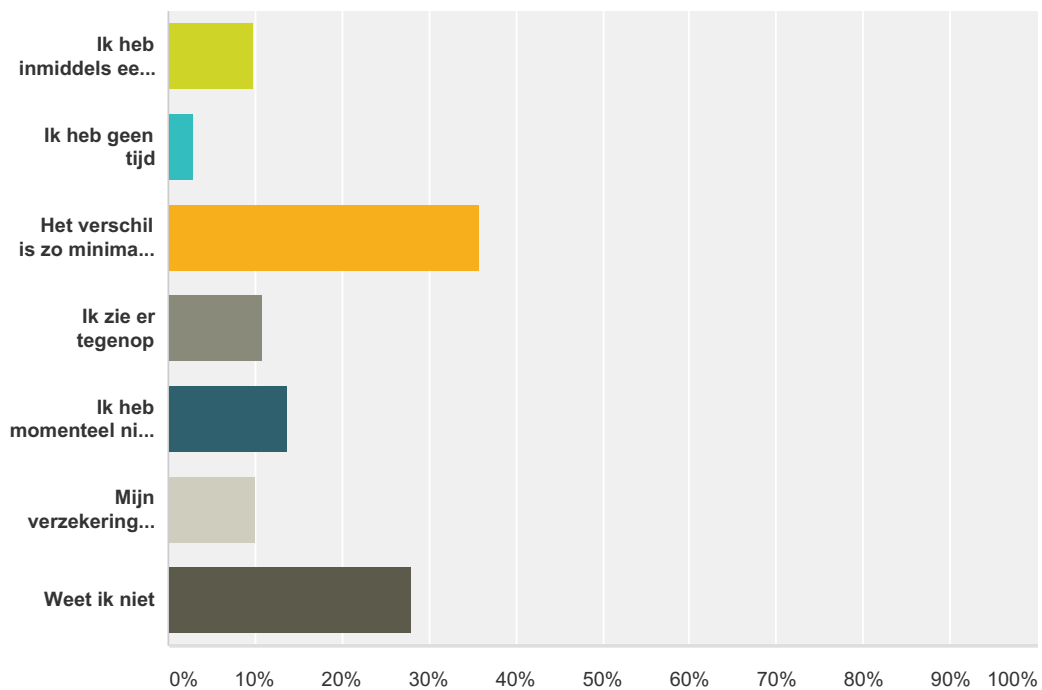
Beantwoord: 2.185 Overgeslagen: 6.826

Antwoordkeuzen	Reacties
Ik kan gesprekken niet meer goed volgen	38,95% 851
Ik vraag in gesprekken regelmatig om te herhalen wat er gezegd wordt	52,95% 1.157
Ik moet de tv en radio steeds harder zetten	42,15% 921
Ik vang minder omgevingsgeluiden op buiten (bijvoorbeeld in de natuur of het verkeer)	19,13% 418
Weet ik niet	4,90% 107
Anders, namelijk	18,40% 402
Totale aantal respondenten: 2.185	

Q16 Waarom heeft u nog geen (aanvullend) gehooronderzoek laten doen?

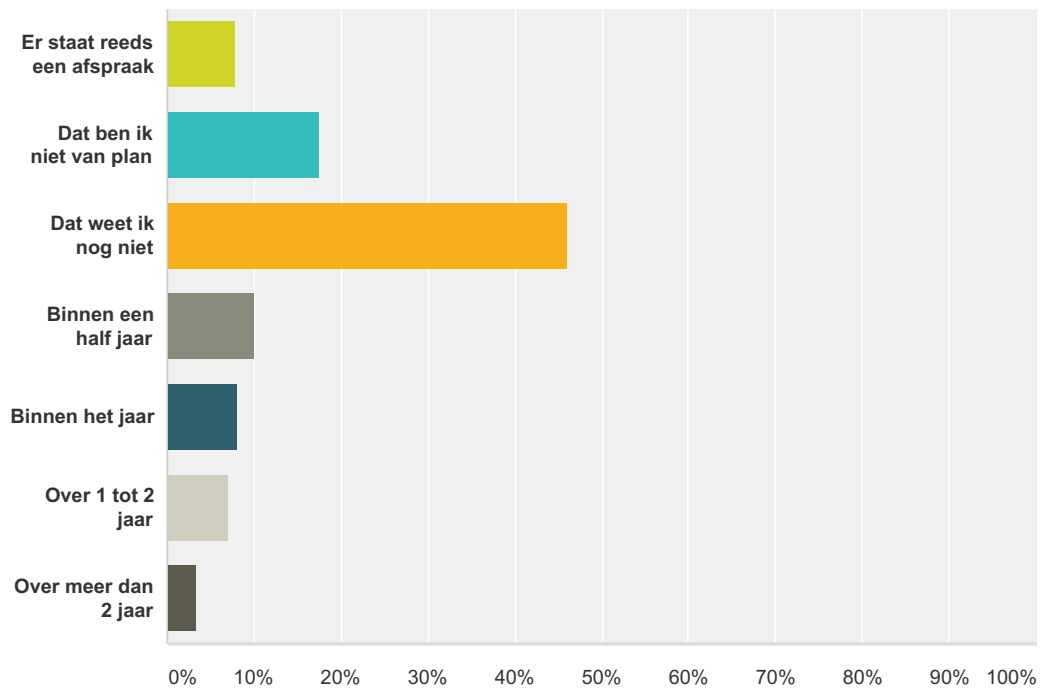
Beantwoord: 2.185 Overgeslagen: 6.826

Antwoordkeuzen	Reacties
Ik heb inmiddels een afspraak bij een audicien gepland staan	9,79% 214
Ik heb geen tijd	2,88% 63
Het verschil is zo minimaal, het belemmert me niet	35,88% 784
Ik zie er tegenop	10,85% 237
Ik heb momenteel niet genoeg financiële middelen om een gehoor toestel te kopen	13,82% 302
Mijn verzekering vergoed te weinig	9,93% 217
Weet ik niet	28,01% 612
Totale aantal respondenten: 2.185	

Q17 Wanneer bent u van plan een afspraak voor een hooronderzoek te maken?

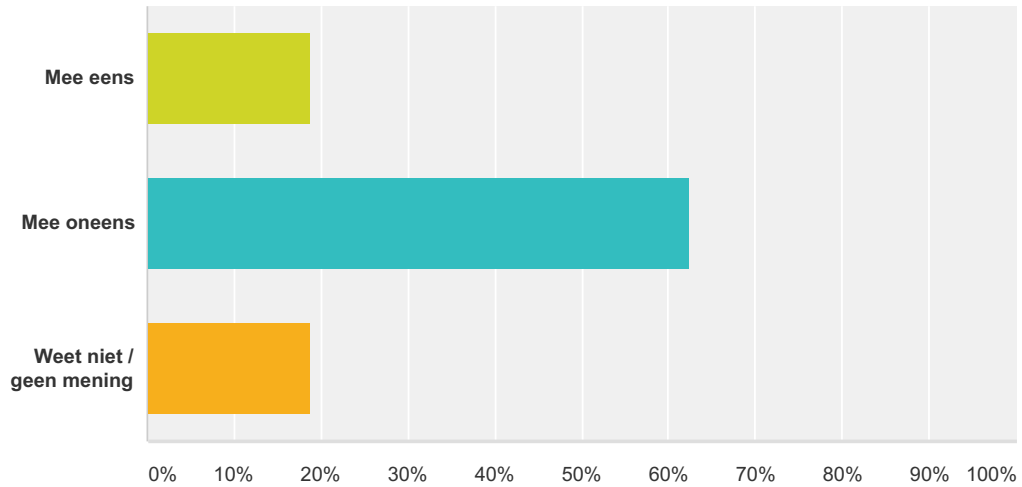
Beantwoord: 2.185 Overgeslagen: 6.826

Antwoordkeuzen	Reacties
Er staat reeds een afspraak	7,92% 173
Dat ben ik niet van plan	17,53% 383
Dat weet ik nog niet	46,09% 1.007
Binnen een half jaar	10,02% 219
Binnen het jaar	8,15% 178
Over 1 tot 2 jaar	7,05% 154
Over meer dan 2 jaar	3,25% 71
Totaal	2.185

Q18 Geef aan of u het met de volgende stellingen eens of oneens bent: “Door mijn verminderde gehoor ontstaan soms gevaarlijke situaties.”

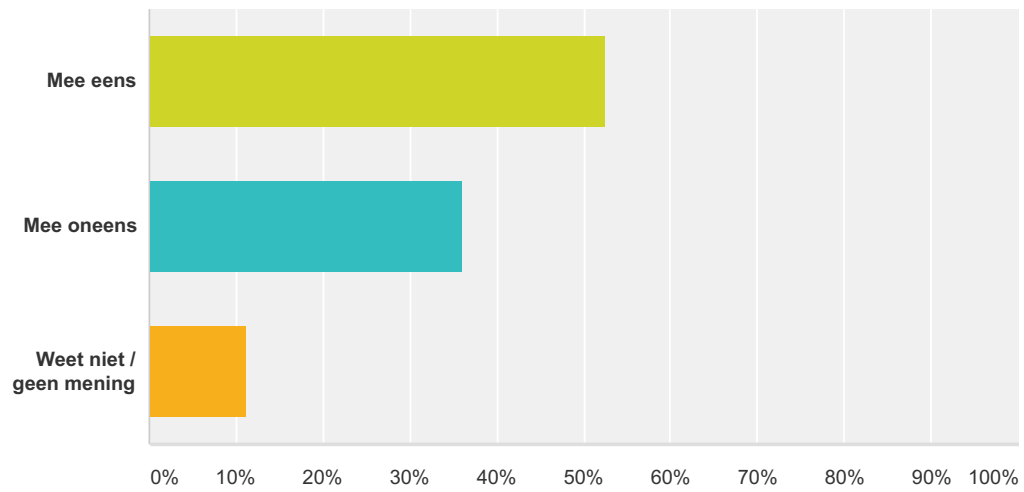
Beantwoord: 3.856 Overgeslagen: 5.155

Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	18,80% 725
Mee oneens	62,37% 2.405
Weet niet / geen mening	18,83% 726
Totaal	3.856

Q19 “Ik ervaar mijn verminderde gehoor als een sociale beperking.”

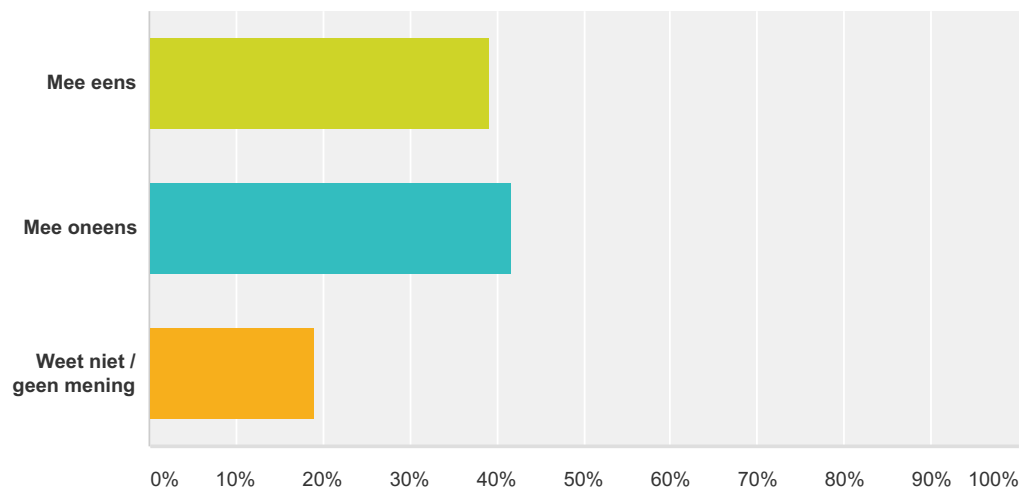
Beantwoord: 3.856 Overgeslagen: 5.155

Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	52,67% 2.031
Mee oneens	36,05% 1.390
Weet niet / geen mening	11,28% 435
Totaal	3.856

Q20 “Mijn verminderde gehoor leidt tot irritaties in mijn omgeving.”

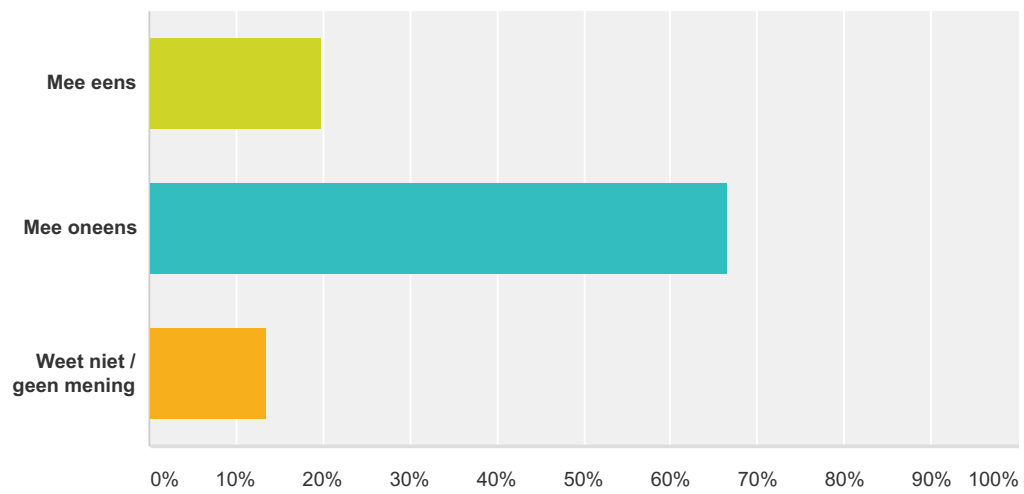
Beantwoord: 3.856 Overgeslagen: 5.155

Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	39,19% 1.511
Mee oneens	41,73% 1.609
Weet niet / geen mening	19,09% 736
Totaal	3.856

Q21 “Mijn verminderde gehoor leidt tot meer eenzaamheid.”

Beantwoord: 3.856 Overgeslagen: 5.155

Antwoordkeuzen	Reacties
Mee eens	19,81% 764
Mee oneens	66,62% 2.569
Weet niet / geen mening	13,56% 523
Totaal	3.856

Q22 Licht uw vorige antwoorden toe. Waarom ervaart u uw slechte gehoor ook (of juist niet) als sociale beperking en in welke situaties waren gevaarlijk vanwege uw slechte gehoor? Hoe reageert uw omgeving op uw gehoorproblematiek? Als ANBO contact met u mag opnemen hierover, laat dan ook uw NAAM en TELEFOONNUMMER achter. Als u liever geen antwoord geeft kunt u de vraag open laten.

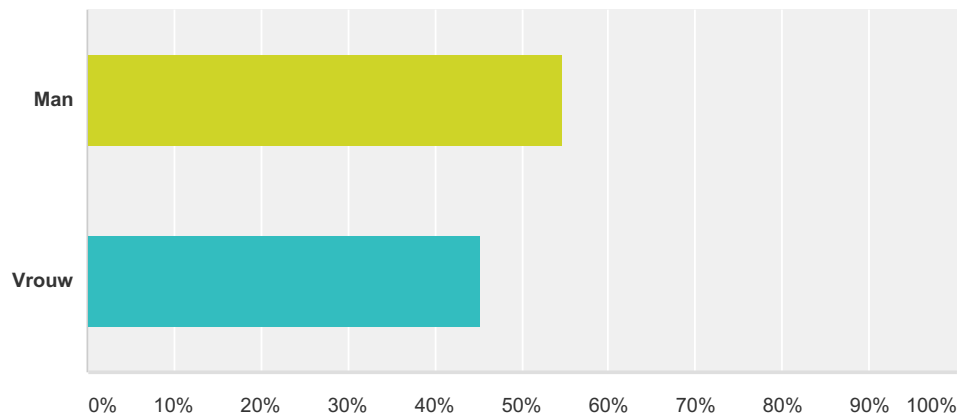
Beantwoord: 1.331 Overgeslagen: 7.680

Q23 ANBO en Specsavers organiseren op 7 juli een gezondheidsdag op het opleidingscentrum van Specsavers in Amersfoort waarbij gediplomeerde opticiens en audiciens gratis uw ogen en gehoor kunnen testen. Wilt u hieraan meedoen? Laat dan uw naam, mailadres en telefoonnummer achter. Er is plek voor maximaal 8 personen. Als u geen interesse heeft kunt u de vraag open laten.

Beantwoord: 554 Overgeslagen: 8.457

Q24 Bent u man of vrouw?

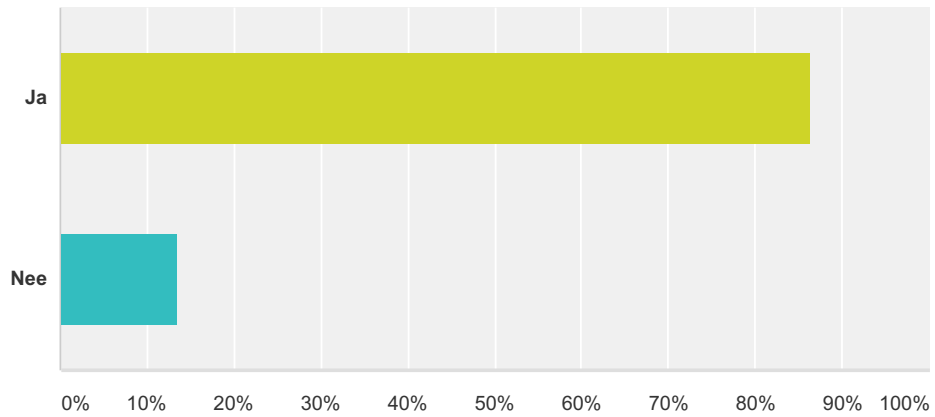
Beantwoord: 7.755 Overgeslagen: 1.256

Antwoordkeuzen	Reacties
Man	54,76% 4.247
Vrouw	45,24% 3.508
Totaal	7.755

Q25 Bent u met (pre-)pensioen of VUT?

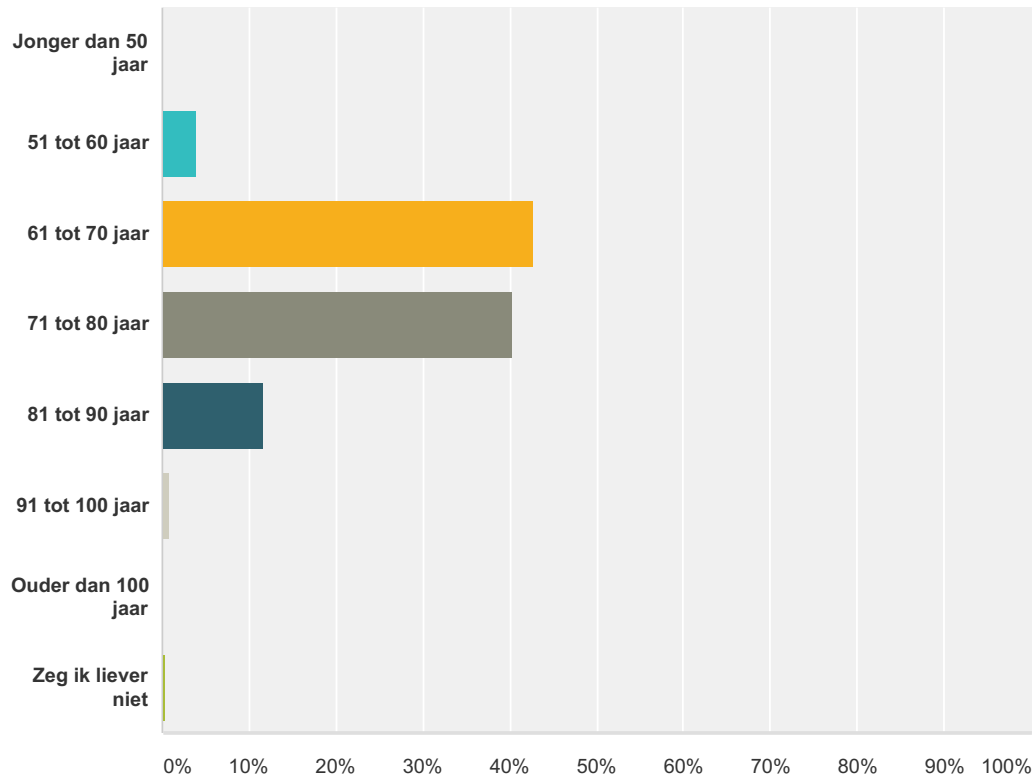
Beantwoord: 7.755 Overgeslagen: 1.256

Antwoordkeuzen	Reacties	
Ja	86,40%	6.700
Nee	13,60%	1.055
Totaal		7.755

Q26 In welke leeftijdscategorie valt u?

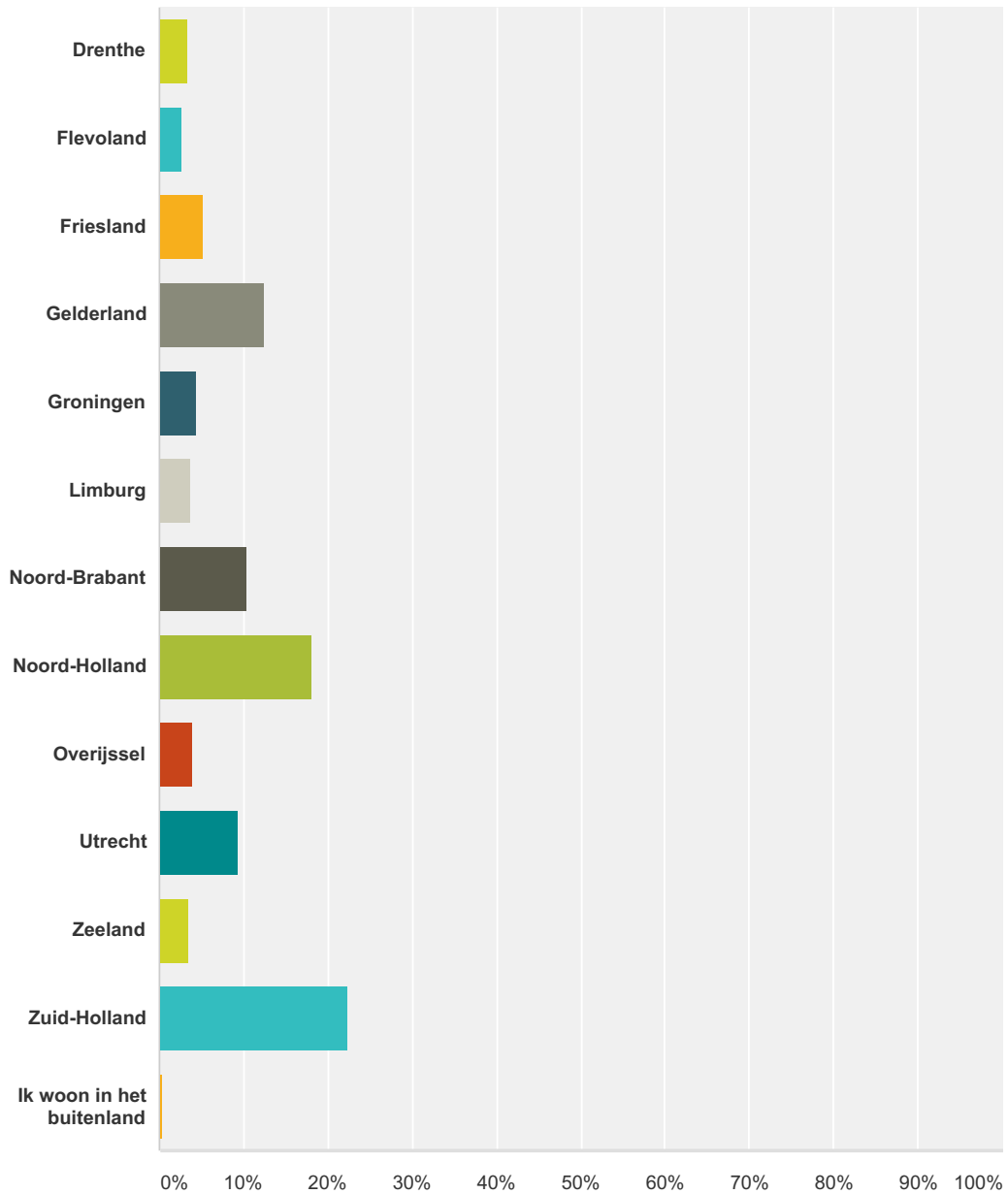
Beantwoord: 7.755 Overgeslagen: 1.256

Antwoordkeuzen	Reacties
Jonger dan 50 jaar	0,14% 11
51 tot 60 jaar	3,87% 300
61 tot 70 jaar	42,76% 3.316
71 tot 80 jaar	40,37% 3.131
81 tot 90 jaar	11,59% 899
91 tot 100 jaar	0,77% 60
Ouder dan 100 jaar	0,12% 9
Zeg ik liever niet	0,37% 29
Totaal	7.755

Q27 In welke provincie woont u?

Beantwoord: 7.669 Overgeslagen: 1.342

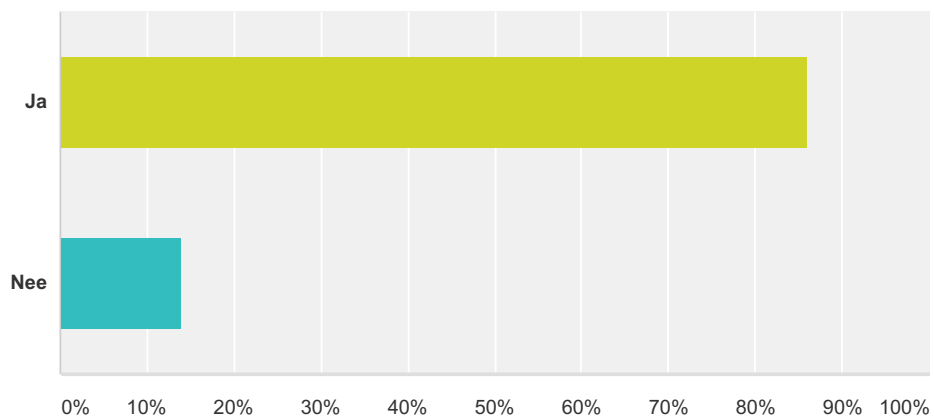
Antwoordkeuzen	Reacties
Drenthe	3,38% 259
Flevoland	2,69% 206
Friesland	5,27% 404
Gelderland	12,54% 962
Groningen	4,37% 335

Zicht en Gehoor

Limburg	3,74%	287
Noord-Brabant	10,46%	802
Noord-Holland	18,10%	1.388
Overijssel	3,99%	306
Utrecht	9,34%	716
Zeeland	3,46%	265
Zuid-Holland	22,32%	1.712
Ik woon in het buitenland	0,35%	27
Totaal		7.669

Q28 Bent u lid van ANBO?

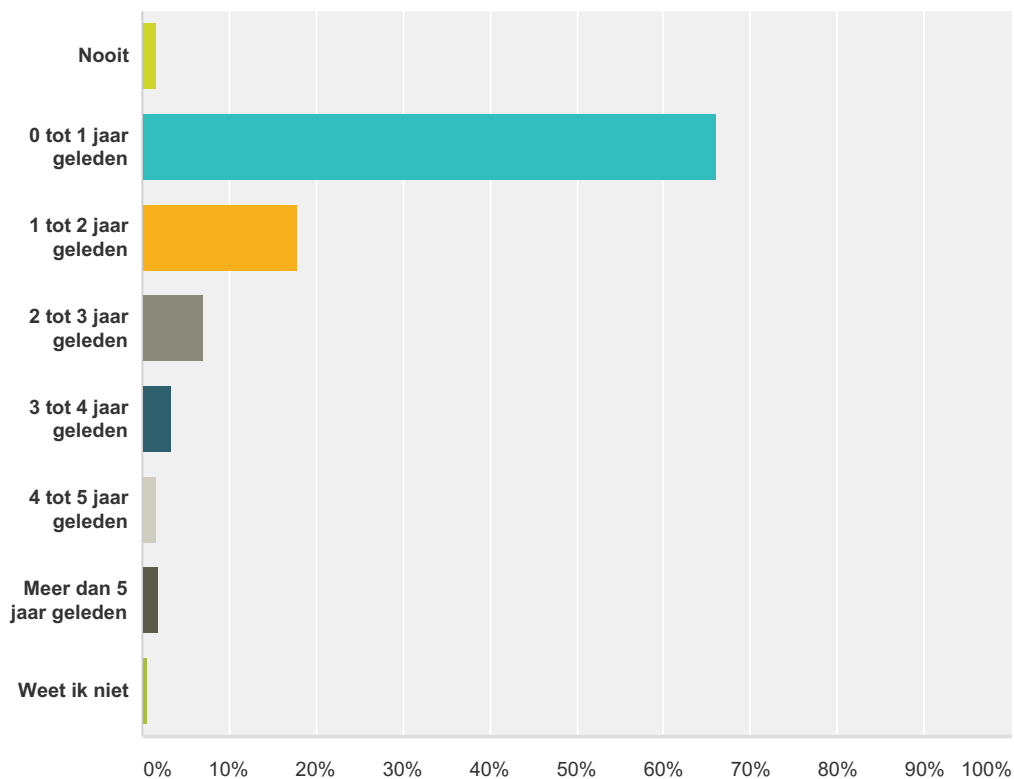
Beantwoord: 7.669 Overgeslagen: 1.342

Antwoordkeuzen	Reacties
Ja	86,09% 6.602
Nee	13,91% 1.067
Totaal	7.669

Q2 Wanneer heeft u voor de laatste keer uw ogen laten opmeten?

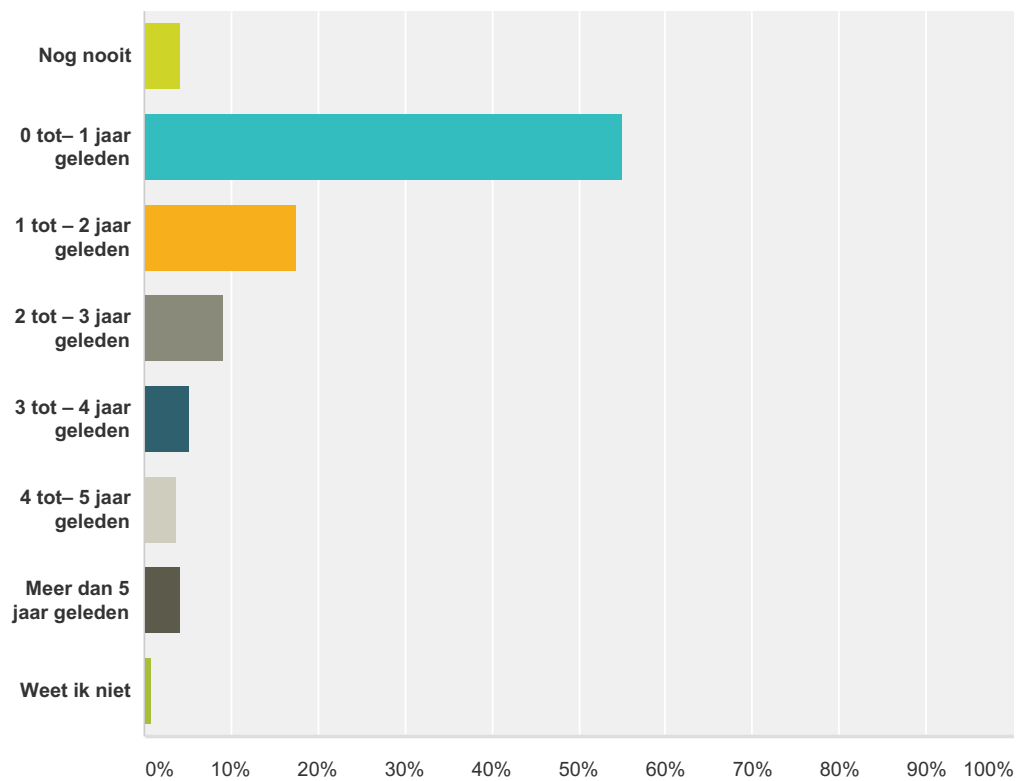
Beantwoord: 369 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Nooit	1,63% 6
0 tot 1 jaar geleden	66,12% 244
1 tot 2 jaar geleden	17,89% 66
2 tot 3 jaar geleden	7,05% 26
3 tot 4 jaar geleden	3,25% 12
4 tot 5 jaar geleden	1,63% 6
Meer dan 5 jaar geleden	1,90% 7
Weet ik niet	0,54% 2
Totaal	369

Q10 Wanneer heeft u voor de laatste keer uw gehoor laten testen?

Beantwoord: 725 Overgeslagen: 0

Antwoordkeuzen	Reacties
Nog nooit	4,14% 30
0 tot– 1 jaar geleden	55,03% 399
1 tot – 2 jaar geleden	17,52% 127
2 tot – 3 jaar geleden	9,24% 67
3 tot – 4 jaar geleden	5,24% 38
4 tot– 5 jaar geleden	3,86% 28
Meer dan 5 jaar geleden	4,14% 30
Weet ik niet	0,83% 6
Totaal	725